

Nr 685

Av herr Kollberg m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 162, med förslag till förordning om allmän varuskatt, m. m.

I propositionen nr 162 har Kungl. Maj:t framlagt förslag om införande från den 1 januari 1960 av allmän varuskatt. Vi har för avsikt att i anslutning till annan motion yrka avslag på propositionen. Inför eventualiteten att riksdagen kommer att besluta om införande av varuskatt i huvudsaklig överensstämmelse med propositionens innehåll, ger oss förslaget anledning till ändringsyrkanden avseende utformningen av vissa av dess detaljföreskrifter. Vi föranledes därjämte till ett par anmärkningar utan att för närvarande framställa några direkta yrkanden.

1. Det är i hög grad önskvärt att konsumenterna kan avläsa skattens storlek vid inköp av en vara eller ianspråktagande av en tjänsteprestation. Konsumenten har ett berättigat intresse av att erhålla upplysning om vad som är varans faktiska pris exklusive skatt. 1952 års kommitté för indirekta skatter hade med hänsyn till de praktiska svårigheter, som föreligger i vissa fall för handeln att alltid separat uppge skattens storlek, icke ansett sig kunna föreslå en obligatorisk skyldighet för handeln härutinnan. Det hade kunnat förväntas att Kungl. Maj:t före förslagets framläggande sökt att i samråd med näringslivet finna en tillfredsställande och i praktiken genomförbar lösning av problemen om en på detta sätt *öppen* skatt. Så har emellertid icke skett.

I detta sammanhang må även framhållas, att en öppen redovisning av skattens storlek kan vara av betydelse ur kontrollsynpunkt. Om det å faktura eller kvitto regelmässigt anges huruvida beloppet inkluderar varuskatt eller ej förebygges missförstånd mellan köpare och säljare rörande en levererad varas skattemässiga behandling. En återförsäljare får exempelvis vetenskap om huruvida ett varuparti tidigare blivit beskattat; det är endast i sådant fall som han i sin tur har rätt till skattefritt avdrag för de av honom inköpta varorna. Vi anser att frågan om öppen skatt bör av Kungl. Maj:t ägnas fortsatt uppmärksamhet.

2. Kommittén uttalade i sitt betänkande att, för den händelse en allmän indirekt beskattning skulle komma till stånd, det framstode som följdriktigt att den särbeskattning omprövades, som nu äger rum genom att skilda *punktskatter* uttages, och kommittén framställde även konkreta förslag om avskaffande av vissa punktskatter.

Finansministern har avböjt en sådan omprövning under åberopande av att varuskatten genomgående borde läggas på den nuvarande prisnivån. Därvid förbises emellertid att i fråga om flera av de varor som för närvarande

punktbeskattas de redan uttagna skatterna är av sådan höjd att avsättnings-svårigheter uppkommit. Det kan hållas för visst att dessa svårigheter kommer att öka om nu även varuskatt pålægges dessa varor.

Vad särskilt angår de försäljningsskatter som uttages i detaljistledet medför dessa ett omfattande redovisningsarbete för de skattskyldiga som nu också skulle nödgas redovisa varuskatt.

Här berörda frågor är av alltför vittsyftande natur för att vi i detta sammanhang skall kunna utarbeta fullständiga förslag. Vi vill emellertid ånyo rikta Kungl. Maj:ts uppmärksamhet på spörsmålet om omprövning av utgående punktskatter.

3. I 10 § 1 mom. i förslaget stadgas undantag från skatteplikt beträffande vissa varor. I 2 mom. av samma paragraf lämnas Kungl. Maj:t bemyndigande att förordna om *ytterligare undantag* från skatteplikt beträffande särskilda varor och varugrupper. Rörande sistnämnda stadgande har departementschefen i detaljmotiveringen till 10 § uttalat att bestämmelsen »självfallet icke är avsedd att användas annat än i fråga om sådana smärre ändringar i gränsdragningen mellan skattepliktiga och skattefria varor som påkallas av erfarenheter från tillämpningen».

Såsom departementschefen själv i flera sammanhang framhåller i propositionen bör undantag från beskattningen bland annat av redovisningstekniska och kontrolltekniska skäl så mycket som möjligt undvikas. För de skattskyldiga är det med tanke på de svårigheter och de extra kostnader som varje undantag förorsakar ytterst angeläget att ytterligare undantag utöver dem som stadgas i 10 § 1 mom. icke tillkommer.

Visserligen saknas anledning antaga annat än att Kungl. Maj:t för närvarande skulle visa största återhållsamhet vid utnyttjande av det medgivande som lämnas i paragrafens andra moment. Det bör emellertid framhållas att, såsom bestämmelsen utformats i förslaget till förordning, någon begränsning i Kungl. Maj:ts befogenheter icke gjorts, och då ändrade förhållanden kan tänkas ge Kungl. Maj:t anledning att av särskilda skäl undantaga ytterligare varugrupper från beskattning, bör en dylik obegränsad befogenhet icke meddelas Kungl. Maj:t. Då riksdagen numera är samlad under större delen av året, torde det icke medföra några olägenheter, om frågor av denna art underställes riksdagen.

Den i 10 § 2 mom. föreslagna bestämmelsen bör därför enligt vår mening utgå.

4. I 75 § av förslaget till förordning om allmän varuskatt stadgas att innehållet i deklaration som avses i förordningen — med visst undantag — icke må yppas för annan än den som själv må taga del av handlingen. Denna föreskrift, som har sin motsvarighet i andra skatteförfattningar, är i och för sig självklar. Emellertid har i propositionen lämnats ett förslag till deklaraionsförfarande som skulle medföra att *sekretess-skyddet* bleve skäligen illusoriskt. Såsom bilaga 3 till propositionen har fogats ett formulär till sådan deklaration, varav framgår att deklarationen är avsedd att av-

lämnas på baksidan av det inbetalningskort med vilket den skattskyldige skall insända skattebeloppet.

Riksdagen bör uttala att deklarationsförfarandet i överensstämmelse med innehållet i 75 § utformas på sådant sätt att obehörig person icke kan taga del av deklarationerna.

På grund av vad nu anförts hemställer vi,

att riksdagen, därest beslut fattas om införande av allmän varuskatt i huvudsaklig överensstämmelse med det förslag som framställts i propositionen, måtte

1. besluta att 10 § 2 mom. i förslaget till förordning om varuskatt skall utgå;

2. uttala att deklarationsförfarandet i överensstämmelse med innehållet i 75 § skall utformas på sådant sätt att obehörig person icke kan taga del av deklarationerna.

Stockholm den 6 november 1959

Gustaf Kollberg

Nils Stenberg

Gösta Bohman

Hans Nordgren

Johan Ågren

Ebbe Rydén

Lennart Stiernstedt